

Zpráva Akreditační komise o hodnocení pracoviště Havířov, Vysoké školy hotelové v Praze 8, s. r. o.

listopad 2010

Úvod

Akreditační komise (dále jen „AK“) na svém zasedání ve dnech 25. – 27. ledna 2010 v Kutné Hoře rozhodla o tom, že bude provedeno hodnocení detašovaných pracovišť Vysoké školy hotelové v Praze 8, s. r. o., (dále jen „VŠH“) v souladu s § 84 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (dále jen „zákon o vysokých školách“). K tomuto účelu AK jmenovala účelovou pracovní skupinu (dále jen „ÚPS“) ve složení doc. Ing. Pavel Žufan, Ph.D. (předseda), prof. PhDr. Jana Geršlová, CSc., prof. RNDr. Pavel Höschl, DrSc., Ing. Věra Mulačová, Ph.D., doc. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D., a zástupce Studentské komory Rady vysokých škol, JUDr. Marek Hodulík.

Pro hodnocení VŠH v Praze měla ÚPS následující podklady:

- Sebehodnotící zpráva pro hodnocení detašovaného pracoviště Havířov (dále jen „dotazník“) zpracovaná vedením VŠH na základě zadání ÚPS (včetně přehledů personálního zabezpečení na detašovaném pracovišti)
- Výroční zpráva VŠH za rok 2009
- Dlouhodobý záměr VŠH na období 2011 – 2015
- Aktualizace dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné a vývojové a další tvůrčí činnosti pro rok 2011
- Studijní a zkušební řád VŠH
- Poznatky získané návštěvou na detašovaném pracovišti v Havířově
- Informace z webových stránek VŠH a VOŠ Havířov, veřejně přístupné informace o působení pracovníků na jiných vysokých školách
- Studijní dokumentace vybraných studentů, vybrané obhájené bakalářské práce, včetně posudků a protokolů o obhajobě a konání státní zkoušky
- Další materiály vyžádané ÚPS

Návštěva ÚPS na detašovaném pracovišti Havířov se uskutečnila 22. října 2010 a s výjimkou prof. Geršlové (omluvila se z důvodu dalších pracovních povinností) se jí účastnili všichni členové ÚPS. Za VŠH se návštěvy ÚPS účastnili doc. Ing. Štěpán Müller, CSc., rektor VŠH, RNDr. Jan Žufan, Ph.D., MBA, prorektor pro celoživotní vzdělávání a organizaci VŠH, Ing. Pavel Attl, Ph.D., vedoucí katedry cestovního ruchu VŠH, Ing. Jan Nosek, provozní ředitel VŠH, Mgr. Jan Tesarčík, jednatel VAH, s. r. o., Havířov, Ing. Miroslava Wlosoková, vedoucí pedagogického oddělení VŠH, pracoviště Havířov a Gabriela Jurčíková, referentka studijního oddělení VŠH, pracoviště Havířov.

Součástí návštěvy byla diskuse s vedením VŠH a se studenty. ÚPS požádala o doplnění některých údajů (zejména jmenovitý přehled všech rozdílů mezi personálním zajištěním studijních oborů v sídle vysoké školy a na pobočce a také vnitřních předpisů řešících uznávání předmětů z předchozího studia na VOŠ), prověřila úroveň přístrojového a informačního zabezpečení studijního programu na detašovaném pracovišti a posoudila kvalitu vybraných obhájených bakalářských prací, včetně posudků a protokolů o obhajobě a konání státní zkoušky.

Akreditované studijní programy

VŠH uskutečňuje na pracovišti v Havířově následující bakalářské studijní programy a obory:
Gastronomie, hotelnictví a turismus:
obor „Hotelnictví“ v prezenční formě studia (akreditace do 10. 7. 2013)

Ekonomika a management:
obor „Marketingové komunikace ve službách“ v prezenční a kombinované formě studia (akreditace do 28. 4. 2016)

Vzdělávací činnost pracoviště Havířov byla zahájena v akademickém roce 2005/2006.

Počty absolventů:

2005/6 – 16

2006/7 – 39 + 2 neúspěšně

2007/8 – 53 (včetně dvou neúspěšných z předchozího roku)

2008/9 – 42 + 3 neúspěšně

2009/10 – 3 (minimálně jeden ze tří neúspěšných z předchozího roku, ale patrně všichni 3)

Celkově tedy 153 absolventů.

V kombinované formě studia úspěšně ukončili pouze 2 studenti (oba patrně na druhý pokus).

V roce 2009 bylo ve studiu celkem zapsáno 128 studentů.

Organizace a řízení pobočky

Dle informací z dotazníku „pobočku řídí vedoucí pedagogického oddělení, Ing. Miroslava Wlosoková. Technický provoz pracoviště je řešen i na setkáních jednatele VŠH a jednatele Vzdělávací Akademie Havířov, s. r. o., (dále jen VAH), která je vlastníkem prostor, ve kterých pracoviště Havířov působí. Činnosti na pracovišti Havířov jsou standardně podporovány studijním informačním systémem VŠH EVIST, který slouží i ke kontrole průběhu studia. Pracovnice studijního oddělení pro pracoviště Havířov je v pravidelném telefonickém a e-mailovém kontaktu s vedoucí studijního oddělení a její zástupkyní v Praze.“ Při návštěvě ÚPS bylo zjištěno, že VŠH přešla v srpnu 2010 na jiný informační systém (IS VŠH), který je postupně nasazován do plného provozu a doplňován nezbytnými historickými informacemi. V době návštěvy tedy všechny nutné informace ještě do systému přeneseny nebyly, a proto nebylo možné vidět plně funkční stav evidence studentů v IS.

Systém studia

Systém studia na detašovaném pracovišti je odlišný od systému studia v sídle vysoké školy. Tato odlišnost je dána podmínkou absolutoria VOŠ před zahájením studia na pracovišti Havířov. Přestože studium na tomto pracovišti začalo již v roce 2005/6, žádost o prodloužení akreditace oboru „Marketingové komunikace ve službách“ předložená na konci roku 2007 toto pracoviště (a tím pádem ani specifické úpravy ve struktuře studia na něm) vůbec nezmiňuje.

Klíčové rozpory shledala AK především v oblasti uznávání předmětů absolvovaných na VOŠ a stanovení přesných pravidel tohoto procesu. Dle kritérií MŠMT týkajících se studia absolventů VOŠ na VŠ přijatých v roce 2005 (tj. v době zahájení studia prvních studentů na pracovišti Havířov) musí být ve studijním a zkušebním řádu „*stanoveno, za jakých podmínek lze studentu VOŠ přijatému do studijního programu případně uznat výsledky hodnocení předmětů vzdělávacího programu, které odpovídají předmětům studijního programu v daném a případně i vyšším ročníku. Ve studijním a zkušebním řádu vysoké školy nebo fakulty musí být stanoveno, za jakých podmínek lze studentům VOŠ umožnit studium ve studijním programu podle individuálních studijních plánů.*“ Nic takového však studijní a zkušební řád (dále jen „SZŘ“) VŠH schválený 19. května 2009 (doručený na MŠMT spolu s dotazníkem) neobsahuje; o uznávání zkoušek hovoří v čl. 13 pouze v kontextu zkoušek vykonaných na jiných VŠ, o individuálních studijních plánech nehovoří vůbec. VŠH však tento předpis novelizovala – nový SZŘ (schválený Akademickou radou VŠH v květnu 2010) věnuje ISP celý čl. 5, kde ovšem v odst. 1 hovoří o „výjimečných případech“, kdy je ISP udělován. V pobočce Havířov je to však situace 100 % studentů.

Navíc se dle § 68 (zejm. odstavce 2 a 3) zákona musí i uznávání předmětů řídit jasnými pravidly („*O rozhodnutí o právech a povinnostech studenta musí být student prokazatelným způsobem uvědomen. Rozhodnutí se vyznačuje do dokumentace o studentech vedené vysokou školou nebo její součástí, na které je student zapsán. Rozhodnutí musí být vyhotoveno písemně, musí obsahovat odůvodnění a poučení o možnosti podat žádost o přezkoumání a musí být studentovi doručeno do vlastních rukou.*“). Reálná praxe na VŠH je řešena v rozporu s tímto ustanovením. Reguluje ji patrně zejména Vyhláška č. 3/2005, zpřesněná Vyhláškou č. 9/2005, která se týká oboru Hotelnictví, a která obsahuje obecné konstatování o povinnosti „vystudovat 16 předmětů a uzavřít je předepsaným způsobem, absolvovat praxi, napsat bakalářskou práci a složit Státní bakalářskou zkoušku...“ I proti tomuto ustanovení je však reálná praxe, v jejímž rámci studenti „vystudují“ předmětů 8 (což je patrně dáno existencí tzv. „souborných předmětů“, které jsou specifickou konstrukcí VŠH a které nejsou obsaženy ani v žádosti VŠH o prodloužení akreditace).

O ISP potom hovoří Vyhláška č. 10/2006, která vyjmenovává 24 konkrétních předmětů, jejichž absolvování bude studentům uznáno (bez vazby na obor studia na VŠH, na jakékoliv požadavky na obsah předmětů, či na dosažené hodnocení). Ty sice zdánlivě představují v součtu 120 kreditů, ovšem pouze u oboru „Hotelnictví“. V oboru „Marketingové komunikace ve službách“ cca 6 předmětů není obsaženo, takže se evidentně mění i obsah studia a profil absolventa tohoto oboru. Situaci navíc komplikuje výše zmíněné obecné uznávání těchto předmětů, stejně jako skutečnost, že např. učební plán oboru „Gastronomie a hotelnictví“ havířovské VOŠ neobsahuje předměty, které jsou uznávány (Statistika, Etika a etiketa, Provoz cestovní kanceláře a technika prodeje, Banky a finanční trhy, Evropská unie, Sociologie, Mezinárodní obchod, Reklama a PR). Pochybnosti lze vyjádřit i o uznávání předmětu „Diplomový seminář“. VOŠ má v učebním plánu předmět „Seminář k absolventské práci“, nicméně absolventskou práci VOŠ nelze srovnávat s bakalářskou prací.

A konečně, dalším specifikem VŠH, pracoviště Havířov, je datování termínu uznání zkoušek – ve výše zmíněné vyhlášce (č. 10/2006) je doslova uvedeno: „*uznání je podmíněno úspěšným ukončením bakalářského studia podle individuálního plánu na VŠH*“, přičemž však v dodatku k diplomu jsou u uznávaných zkoušek jako data uznání uváděna patrně data nástupu studenta do studia, tj. třeba rok či dva před naplněním výše uvedené podmínky. Žádná další evidence o uznávání zkoušek patrně na VŠH neexistuje.

Z toho vyplývá jednak to, že systém uznávání předmětů z VOŠ je naprosto neprůhledný, a také další – podle názoru AK neadekvátní – skutečnosti, že např. absolvování VOŠ v odpovídajícím oboru lze nahradit rozdílovými zkouškami (jejichž zakotvení ve vnitřních předpisech členové ÚPS nenalezli), a také, že 2/3 kreditů se převádějí z VOŠ (v podstatě kterékoliv) a pouze 1/3 je získána studiem na VŠH.

Bakalářské práce a ukončování studia

Státní zkoušky (včetně obhajob bakalářských prací) studentů VŠH na pracovišti Havířov se konají většinou na tomto pracovišti, výjimečně v sídle vysoké školy v Praze. ÚPS měla k dispozici (dle svého požadavku) bakalářské práce absolventů, jejichž příjmení začíná na dvě vybraná písmena abecedy (včetně kompletní dokumentace průběhu jejich státní zkoušky). Tyto bakalářské práce hodnotí ÚPS následovně:

- v některých případech nesouvislost tématu s oborem (student oboru „Hotelnictví“ řeší práci na téma „Burza cenných papírů Praha“);
- nedostatečná práce s literaturou v oboru „Hotelnictví“ (v oboru „Marketingové komunikace ve službách“ je kvalita podstatně lepší) – minimální využití odborné literatury, která by byla vhodná pro řešení daného problému (často pouze zdroje z wikipedie, i bez základních učebnic, odborné časopisy se nevyskytovaly vůbec);
- protokoly o státní zkoušce neobsahují záznam průběhu zkoušek – pouze klasifikaci jednotlivých součástí.

Témata bakalářských prací často neodpovídají zaměření studijních oborů. Práce jsou navíc koncipovány příliš široce a popisně bez dostatečného teoretického zakotvení. V oboru *Hotelnictví* byla například obhajována práce na téma „Evropská unie“. Bakalářské práce v předloženém vzorku vedli převážně vyučující místní VOŠ. V jejich klasifikaci výrazně převyšovalo hodnocení A nebo B.

Personální zabezpečení

Přestože zázemí VOŠ Hotelové v Havířově poskytuje dobré prostředí s odpovídajícím vybavením, personální zabezpečení je největším problémem havířovského pracoviště VŠH. Jak bylo uvedeno ve standardech AK pro studijní programy již v době nástupu prvních studentů na toto pracoviště, „*Personální zabezpečení studijního programu uskutečňovaného mimo sídlo vysoké školy (tj. na detašovaném pracovišti) musí být totožné jako v sídle vysoké školy*“. V případě VŠH, pracoviště Havířov, je však situace naprosto odlišná! Jak z dotazníku samotného, tak také z jeho doplnění při návštěvě ÚPS vyplývá, že personální zabezpečení studijních programů je téměř 100% odlišné od zabezpečení v sídle VŠH (jedinými zaměstnanci působícími jak v sídle VŠH, tak i na pracovišti Havířov, jsou dle dotazníku dr. Attl a dr. Holoubek, kteří jsou zároveň jedinými zaměstnanci VŠH s plným úvazkem). Vyučující mají **semestrální** úvazky (většinou pouze dohody) převážně v rozsahu kolem 0,14! Tuto skutečnost považuje AK za porušení pravidel ze strany VŠH, které naprosto nelze tolerovat!

Mimo to jsou v dotazníku uvedeni tři vyučující bez vysokoškolského magisterského vzdělání – vyučující předmětu „Mediální výchova a komunikace s médii“, vyučující předmětu „Výrobní technologie“, vyučující předmětu „Reklama a PR v mediální praxi“. Rovněž tato skutečnost je pro výuku na vysoké škole zcela nepřijatelná. Publikační činnost vyučujících je

velmi slabá. Z 23 vyučujících uvedených v dotazníku ve formuláři G má nulovou publikační činnost 13 pracovníků, další 4 vyučující vykazují pouze novinové články anebo nejvýše jednu publikaci za posledních 5 let.

Tvůrčí činnost na pobočce

Jak vyplývá ze sebehodnotící zprávy zpracované vedením VŠH, na pracovišti Havířov neprobíhá specifická tvůrčí činnost.

Technické a informační zajištění

Z hlediska materiálního zabezpečení studijního programu je situace na pracovišti Havířov odpovídající. Je zřejmé, že vedení VAH oblast dlouhodobě a systematicky rozvíjí. Součástí pracoviště sice je také studovna a knihovna, ovšem jejich vybavení není v souladu s potřebami studia na vysoké škole. Jako významná byla představiteli VŠH prezentována spolupráce s Městskou knihovnou Havířov, o které však studenti nic nevěděli (viz níže). Z hlediska vlastních možností pracoviště je na studijním oddělení prodejna skript a ve vedlejší budově též prostor prezentovaný jako studovna, ovšem vzhledem k velikosti, rozmístění nábytku, a zejména poloze (mezi barem, vestibulem a schodištěm, po kterém se chodí do učeben) ho nelze považovat za studovnu odpovídající potřebám stovaceti studentů.

Další slabou stránkou je informační zabezpečení kombinované formy studia. Při dané frekvenci výuky je nutné pracovat na přípravě odpovídajících studijních opor pro vyučované předměty. Opory však aktuálně k dispozici nejsou a práce na jejich přípravě se – jak vyplynulo z diskuse s představiteli VŠH – teprve „pomalu rozjíždějí“.

Webové stránky vysoké školy jsou přehledné, chybí však dostatek údajů o havířovském pracovišti VŠH, vyučujících, kteří na něm působí, i o jeho dalších specifikách.

Hodnocení studenty

V průběhu hodnocení pracoviště bylo také organizováno setkání se studenty, jehož součástí bylo dotazníkové šetření a diskuse se zaměřením na kvalitu poskytovaného vzdělávání, jeho personální a materiální zajištění, evaluace, kvalitu poskytovaného zázemí a administraci studia. Vesměs se jednalo o studenty prezenčního studia – absolventy VOŠ s individuálním studijním plánem, kteří studují na dané vysoké škole toliko jeden rok studia do absolutoria a nastupovali v měsíci září tohoto roku.

- Výuka: Studenti absolvují výuku dle rozvrhu, dle jejich vyjádření je účast ve výuce povinná, v případech, kdy výuku vedou pracovníci z VOŠ je docházka kontrolována, u externistů převážně nikoliv. Rozvrh si studenti nesestavují, je jím fixně dán. V této souvislosti studenti poukazovali na to, že rozvrh je rozvržen do celého týdne, kde by uvítali jeho větší flexibilitu tak, aby alespoň jeden den v týdnu měli volný pro samostudium a tvorbu bakalářských prací. Na škole zcela absentují jakékoli volitelné předměty – studenti mají fixně daný celý obsah výuky, k volbě je dán toliko cizí jazyk.
- Absentují sylaby pro jednotlivé předměty – dle vyjádření vedení VŠH je to dočasný problém spojený se zaváděním nového informačního systému IS VŠH, který byl uveden do provozu v srpnu, a doposud jsou do něj importována data. Dle vyjádření studentů je někteří

vyučující seznámili s obsahem vyučovaného předmětu, jiní jim poskytli okruhy, které je do daného předmětu potřeba znát, u některých se dozví jen obsah příští přednášky bez toho, že by znali probíranou látku za celý semestr.

- Bakalářské práce: Témata bakalářských prací si volí studenti ze seznamu prací zveřejněného vyučujícími, vlastní volba je studentům taktéž umožněna. Studenti doposud měli toliko počáteční kontakt s vedoucím práce, nicméně komunikaci hodnotí jako fungující, emailový kontakt a konzultační hodiny nevyžívají.
- Evaluace: Studentská hodnocení výuky na škole neprobíhají.
- Knihovna: V areálu školy se nachází studovna s příruční knihovnou čítající cca 390 ks knih, u některých titulů se ovšem jedná o 24 stejných výtisků. 25 z 51 studentů na otázku v dotazníku: „Je doporučená literatura dostupná na vaší fakultě/vysoké škole?“ odpověděla záporně. O spolupráci školy s Městskou knihovnou Havířov studenti nevěděli.
- Zahraniční výměnné studijní pobyty a stáže: Studenti na nich neparticipují.

Spolupráce se zahraničím

Přestože dle slov jednatele VAH vyjíždějí do zahraničí všichni studenti VOŠ, z hodnocení studentů vyplynulo, že u VŠH je situace zcela jiná a o zahraniční spolupráci školy studenti nic nevědí.

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

VŠH uskutečňuje na pracovišti Havířov výuku v bakalářských studijních programech ve struktuře, která neodpovídá žádosti o prodloužení platnosti jejich akreditace. Přestože má vysoká škola kvalitní materiální vybavení, její informační vybavení má velké rezervy a zcela zásadním problémem je nedostatečné personální zabezpečení studijních programů. Jako klíčoví se jeví dva pracovníci s plným úvazkem (jediní dva z celého pracoviště). Všichni ostatní jsou „najímání“ vždy na aktuální semestr a spoluúčast pracovníků ze sídla VŠH na výuce je zcela minimální. Vysoká škola se tak může dostat do závažných personálních problémů. AK v tomto ohledu upozorňuje, že předpokladem pro personální rozvoj musí být realistické sebehodnocení pracoviště (včetně studentských evaluací) a schopnost reagovat na existující problémy.

Silnou stránkou havířovského pracoviště VŠH je napojení na region a podnikatelskou sféru.

Slabou stránkou je nižší kvalita bakalářských prací a posudků. Zejména v oboru Hotelnictví zadaná témata svou šíří neodpovídají požadavkům kladeným na odbornost a nesouvisejí se studijním oborem studenta.

Doporučení pro vedení vysoké školy

1. Bezodkladně uvést do souladu výuku na havířovském pracovišti s akreditačními materiály, na základě kterých získala VŠH akreditaci uskutečňovaných studijních oborů (zejména personální zajištění).
2. Naplnit požadavky zákona a standardů AK doplněním nezbytných vnitřních předpisů týkajících se uznávání předmětů studovaných ve vzdělávacích programech vyšších

- odborných škol.
3. Zavést systém vnitřního hodnocení pracoviště (včetně studentských evaluací).
 4. Zajistit vyrovnanou kvalitu bakalářských prací na standardní úrovni, s výběrem témat odpovídajících studovaným oborům.
 5. Posílit kontrolu kvality posudků na bakalářské práce (posudek musí reflektovat skutečnou úroveň práce).
 6. Zveřejnit elektronicky bakalářské práce, které prošly obhajobou, spolu s posudky a výsledkem obhajoby v souladu s § 47b zákona o vysokých školách.

AK upozorňuje, že podmínky akreditace je nutné dodržovat na všech pracovištích, kde se studium realizuje. Pokud na některém z pracovišť podmínky neodpovídají kvalitě deklarované v žádosti o akreditaci, je to důvodem pro navržení opatření podle § 85 zákona o vysokých školách pro celou vysokou školu.

Závěry k akreditaci studijních programů

AK navrhuje vzhledem ke zjištěným závažným nedostatkům omezení akreditace podle § 85 odst. 2 písm. a) zákona o vysokých školách u

- a) bakalářského studijního programu *Gastronomie, hotelnictví a turismus* pro studijní obor *Hotelnictví* se standardní dobou studia 3 roky,
- b) bakalářského studijního programu *Ekonomika a management* se studijním oborem *Marketingové komunikace ve službách* se standardní dobou studia 3 roky.

Kontrola plnění závěrů a doporučení

AK požaduje do 15. ledna 2011 předložení kontrolní zprávy o opatřeních přijatých směrem k naplňování výše uvedených požadavků. AK požaduje, aby součástí zprávy byly i údaje o zabezpečování transparentnosti studia v sídle vysoké školy (uznávání zápočtů a zkoušek z jiných vysokých škol, vyšších odborných škol a programů celoživotního vzdělávání).